

Analýza a řešení situace nálezu neidentifikovatelného předmětu v rámci měkkých cílů

Bc. Lucie Zámečnicková

Diplomová práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
Ústav elektroniky a měření

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Lucie Zámečnicková
Osobní číslo: A18583
Studijní program: N3902 Inženýrská informatika
Studijní obor: Bezpečnostní technologie, systémy a management
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Analýza a řešení situace nálezu neidentifikovatelného předmětu v rámci měkkých cílů
Téma práce anglicky: The Analysis and Solution of Finding Unidentifiable Subject Situations in Soft Targets

Zásady pro vypracování

1. Vypracujte literární rešerši na dané téma.
2. Pojednejte o aktuálních trendech ochrany měkkých cílů.
3. Analyzujte připravenost vybraného subjektu na vybranou nežádoucí událost.
4. Zhodnotte možné dopady této události na zákazníky a zaměstnance.
5. Analyzujte slabá a potenciaálně problémová místa podniku.
6. Navrhněte optimalizaci procesu připravenosti a řešení vybrané události.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management*. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2015. ISBN 9788087500194.
2. PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Police history, 2006. ISBN 8086477355.
3. PALEČEK, Miloš. *Prevence rizik*. Praha: Oeconomica, 2006. ISBN 8024511177.
4. ŠEFČÍK, Vladimír. *Analýza rizik*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. ISBN 9788073186968.
5. HRABÁNKOVÁ, Magdalena a Dana PROCHÁZKOVÁ. *Krizové řízení*. Praha: EKO-CONSULT, 2002. ISBN 8023899228.

Vedoucí diplomové práce:

doc. Ing. Martin Hromada, Ph.D.
Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce: 9. prosince 2019
Termín odevzdání diplomové práce: 29. května 2020

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Milan Navrátil, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 9. prosince 2019

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

11. srpna 2020

Bc. Lucie Zámečnicková, v.r.
.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na analýzu a následné řešení situace při nálezu neidentifikovatelného předmětu v rámci měkkých cílů. V teoretické části je diskutován v první řadě právní rámec, popis krizových situací, krizového řízení a krizové plánování. Následně jsou definovány měkké cíle, možné bezpečnostní hrozby a formy ochrany měkkých cílů. Jsou uvedeny organizace, které zajišťují ochranu měkkých cílů a jsou podrobně popsány možnosti ochrany měkkých cílů. V teoretické části jsou dále popsána teoretická východiska analýzy rizik, kde došlo k identifikaci zdrojů nebezpečí, jsou popsány jednotlivé metody analýzy rizik. Praktická část je zaměřena na výběr vhodné metodiky pro identifikaci měkkých cílů. Na konkrétním vybraném měkkém cíli jsou identifikovány a určeny možnosti přímého ohrožení, je popsán současný stav a je zhodnoceno, zda jsou současná opatření dostatečná. Cílem diplomové práce je tedy navrhnout nová opatření a zlepšit tím ochranu měkkých cílů a zároveň zdůraznit zvýšenou potřebu jejich bezpečnosti.

Klíčová slova: bezpečnost, krizová situace, krizové řízení, ochrana obyvatelstva, měkký cíl, riziko, analýza rizik, nápravná opatření

ABSTRACT

This diploma thesis is focused on the analysis and subsequent solution of the situation in finding an unidentifiable object within the soft targets. The theoretical part discusses first of all the legal framework, description of crisis situations, crisis management and crisis planning. Subsequently, soft targets, possible security threats and forms of protection of soft targets are defined. Organizations that provide protection of soft targets are listed and the possibilities of protection of soft targets are described in detail. The theoretical part also describes the theoretical basis of risk analysis, where the sources of danger were identified, and describes the various methods of risk analysis. The practical part is focused on the selection of a suitable methodology for the identification of soft targets. On a specific selected soft target, the possibilities of direct threat are identified and determined, the current state is described and it is evaluated whether the current measures are sufficient. The aim of the diploma thesis is to propose new measures and thus improve the protection of soft targets and at the same time emphasize the increased need for their security.

Keywords: Security, Crisis Situation, Crisis Management, Population Protection, Soft Target, Risk, Risk Analysis, Corrective Measures

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat svému vedoucímu diplomové práce doc. Ing. Martinu Hromadovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mně pomohly při zpracování mé diplomové práce a za jeho studijní a životní podněty v průběhu celého studia.

Mé poděkování patří Ing. Martě Blahové – konzultantce diplomové práce, která mě provázela tvorbou diplomové práce a vždy mi pomáhala s konkrétními dotazy.

Ráda bych poděkovala své rodině, přátelům i kolegům v práci za jejich trpělivost a podporu ve studiu.

Na závěr bych poděkovala svým kolegům ve studiu Dáši Blažíčkové, Gabriele Králíčkové a Lukáši Novotnému za jejich podporu ve studiu a za přátelství, které díky studiu vzniklo.

MOTTO

„Svět je nebezpečné místo k životu, ne kvůli lidem, kteří jsou zlí, ale kvůli lidem, kteří s tím nic neudělají.“

Albert Einstein

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 OBECNÉ VÝCHODISKA BEZPEČNOSTI	11
1.1 LIDSKÁ BEZPEČNOST	11
1.2 OSOBNÍ BEZPEČNOST.....	11
1.3 TERMINOLOGIE BEZPEČNOSTI.....	12
2 TERMINOLOGICKÝ A PRÁVNÍ RÁMEC.....	14
3 TEORETICKÉ ZÁKLADY OCHRANY OBYVATELSTVA A MĚKKÝCH CÍLŮ	18
3.1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	18
3.2 KRIZOVÉ STAVY	23
3.3 KRIZOVÉ PLÁNOVÁNÍ	28
3.4 OCHRANA OBYVATELSTVA	31
3.4.1 Evakuace obyvatelstva	31
3.4.2 Varianty ochrany obyvatelstva.....	32
3.5 MĚKKÉ CÍLE	33
3.5.1 Měkké cíle a jejich členění.....	34
SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	38
4 PROFIL MĚKKÉHO CÍLE.....	39
4.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE	39
5 RIZIKO A PROCES ŘÍZENÍ RIZIK.....	41
5.1 RIZIKO.....	41
5.2 PROCES ŘÍZENÍ RIZIK A STANOVENÍ KONTEXTU	41
6 ANALÝZA RIZIK	42
6.1 ANALÝZA RIZIK OHROŽENÍ MĚKKÉHO CÍLE	42
6.2 RIZIKA V PŘÍPADĚ NÁLEZU NEIDENTIFIKOVATELNÉHO PŘEDMĚTU POMOCÍ ISHIKAWOVA DIAGRAMU	42
6.3 VYHODNOCENÍ SOUČASNÉHO STAVU BEZPEČNOSTI A OCHRANY MĚKKÉHO CÍLE PROSTŘEDNICTVÍM SWOT ANALÝZY	45
7 ZÁVĚREČNÉ NÁVRHY NA OPATŘENÍ	51
7.1 REŽIMOVÁ OPATŘENÍ	51
7.2 PERSONÁLNÍ OPATŘENÍ	53
7.3 TECHNICKÁ OPATŘENÍ.....	53
ZÁVĚR	55
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	56
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	59
SEZNAM OBRÁZKŮ	60
SEZNAM TABULEK.....	61

ÚVOD

Cílem každého demokratického státu je, aby se jeho občan cítil svobodně. Pocit bezpečí znamená svobodu, je to kombinace fyzického bezpečí, ekonomického a sociálního blahobytu. Pocit bezpečí chce zažívat každý z nás. Vybraným subjektem pro diplomovou práci je obchodní společnost, která má obchody s potravinami. Téma diplomové práce je zvoleno na základě praktických zkušeností s problematikou zajištění bezpečnosti v obchodě, s cílem vylepšit stávající bezpečnostní situaci a navrhnout nové podněty pro bezpečnostní procesy.

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části jsou uvedeny základní terminologické pojmy a nezbytná právní legislativa, která se tématu ochrany měkkých cílů věnuje. Kapitoly teoretické části diplomové práce popisují pojmy jako krizové řízení a jeho nástroje, funkci krizového managementu, definují pojem krizová situace, vyhlášení krizových stavů, zpřesňuje pojem mimořádná událost a vysvětluje krizové plánování.

V souvislosti s krizovými situacemi je v dnešní době diskutované téma měkkých cílů. Těm je věnována poslední část teoretické práce. Je definována terminologie měkkých cílů, jejich členění a nakonec je uveden obecný postup při nalezení podezřelého předmětu.

Závěrem teoretické části je nastínění problematiky, kterou se zabývá praktická část diplomové práce.

V praktické části je nejdříve krátce popsána obchodní společnost jako celek i její postoj o ochraně svých zaměstnanců i zákazníků. Obchodní společnost by ráda expandovala do dalších zemí v Evropě a i proto si chce vybudovat kredit společnosti, která si uvědomuje všechny možnosti ohrožení. Cílem diplomové práce je analyzovat připravenost subjektu na vybranou nežádoucí událost.

Analýza připravenosti obchodní společnosti je provedena pomocí dvou metod. První metoda je metoda Ishikawova diagramu, kde jsou znázorněna jednotlivá rizika, která vedou k ohrožení bezpečnosti měkkého cíle. Rizika jsou detailně popsána a vysvětlena. Jsou analyzována slabá a potencionálně problémová místa podniku. Druhou metodou je SWOT analýza, která analyzuje současný stav bezpečnostních opatření v případě nálezů neidentifikovatelného předmětu. Stanoví silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Rozhodovací analýzou jsou zhodnoceny všechny faktory, kdy hodnota se rovná možnosti výskytu rizika a váha se rovná míře dopadu, kterou by toto

riziko mohlo mít. Všechny faktory jsou podrobně popsány a je uveden komentář k jejich hodnocení. Závěrem analýzy SWOT je výsledné hodnocení. Možné dopady nežádoucí události na zákazníka a zaměstnance jsou definovány. Zvolena je ofenzivní strategie.

Na základě analýz jsou v závěru diplomové práce navržena opatření na optimalizaci procesu připravenosti a řešení nežádoucí události. Opatření jsou režimová, personální a technická.

Všechna opatření jsou pro obchodní společnost uskutečnitelná. Na základě navrhovaných opatření zajistí obchodní společnost ochranu a bezpečnost pro své zaměstnance a zákazníky a upevní tím svou pozici na trhu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBECNÉ VÝCHODISKA BEZPEČNOSTI

Pojmy bezpečnost, lidská bezpečnost a osobní bezpečnost jsou základem k řešení jakékoliv problematiky bezpečnosti a s tématem diplomové práce mají přímou souvislost.

Při řešení bezpečnosti a ochrany měkkých cílů nejdříve stanovíme, co bezpečnost znamená.

1.1 Lidská bezpečnost

V pojmu lidská bezpečnost je zahrnuto osvobození od strachu (např. o život, zdraví) a od nedostatku (např. o majetek). Tradičním pohledem pojmu lidská bezpečnost je bezpečnost státu, ovšem převažujícím výkladem slova lidská bezpečnost je kombinace bezpečnosti jedinců, a to fyzické bezpečí, ekonomický a sociální blahobyť. [1]

„V demokratickém státě bychom měli především vyzdvihovat a rozšiřovat práva občana na bezpečné prostředí.“ [2]

1.2 Osobní bezpečnost

Osobní bezpečnost je součástí lidské bezpečnosti. Lidé jsou v bezpečí, když nemusí obětovat své zájmy k tomu, aby se vyhnuli násilí. Osobní bezpečnost je stav dosažený činností jedince, který na nejnižší možnou míru snižuje agresivitu a fyzické násilí směřující proti jeho zájmům. [1]

V dnešní době kybernetická bezpečnost zabezpečuje i ochranu osobních údajů. Osobní data uživatelů virtuálního rozhraní musí zůstat v bezpečí. [3]

Obr. 1 Lidská bezpečnost [3]

1.3 Terminologie bezpečnosti

V této kapitole jsou krátce definovány pojmy, které se vztahují k diplomované práci, a to z hlediska ochrany měkkých cílů.

Pojmy se vztahují k subjektu, které bude podrobně popsán v praktické části diplomové práce.

Aktivum – vše, co má pro daný subjekt hodnotu a může být zmenšeno působením hrozby,

Analýza rizik – proces pochopení rizika a stanovení jeho úrovně,

Bezpečnost – stav nebo proces, který vede k požadované úrovni ochrany osob, hmotného i nehmotného majetku a informací,

Hrozba – jakýkoliv možný jev, který může negativně ohrozit měkký cíl,

Krizové řízení - souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení, která souvisí s přípravou a řešením krizových situací,

Krizová situace – mimořádná událost nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu,

Management rizik – činnosti, které jsou spojeny s vedením a řízením organizace s ohledem na rizika,

Měkký cíl – místo s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům,

Následek – výsledek události působící na měkký cíl,

Ochrana obyvatelstva - zabezpečení ochrany života obyvatelstva, zdraví a majetku,

Posouzení rizik – celkový proces, do kterého patří identifikace rizik, analýza rizik a hodnocení rizik,

Riziko – vzniká působením hrozby na aktivum, je očekávána hodnota škody vyjadřující míru a stupeň ohrožení,

Scénář – důsledek výskytu hrozby,

Vnitřní prostor – prostory nacházející se uvnitř subjektu.

V první kapitole diplomové práce je popsán pojem lidská a osobní bezpečnost. Tento pojem je charakterizován jako volnost, osvobození od strachu o své bezpečí nebo o svůj majetek. Je to kombinace fyzického bezpečí, ekonomické nezávislosti a blahobytu každého jedince. Cílem každého demokratického státu je, aby se občan cítil bezpečně.

2 TERMINOLOGICKÝ A PRÁVNÍ RÁMEC

V této kapitole diplomové práce jsou uvedeny a stručně charakterizovány vybrané zákony České republiky, které přímo souvisí s charakteristikou a řízením krizových situací a jsou podstatné pro realizaci v praktické části diplomové práce.

Podle vybraných zákonů se řídí ochrana měkkých cílů v České republice.

Ústava České republiky

Základním zákonným předpisem a „*stavebním kamenem*“ v právním řádě je v případě České republiky Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „*ČR*“) ve svém úvodu říká:

„ My, občané České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, v čase obnovy samostatného českého státu, věrni všem dobrým tradicím dávné státnosti zemí Koruny české i státnosti československé, odhodláni budovat, chránit a rozvíjet Českou republiku v duchu nedotknutelných hodnot lidské důstojnosti a svobody jako vlast rovnoprávných, svobodných občanů, kteří jsou si vědomi svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči celku, jako svobodný a demokratický stát, založený na úctě k lidským právům a na zásadách občanské společnosti, jako součást rodiny evropských a světových demokracií, odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní bohatství, odhodláni řídit se všemi osvědčenými principy právního státu, prostřednictvím svých svobodně zvolených zástupců přijímáme tuto Ústavu České republiky“. [4]

Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky

Zákonem, který má zabezpečit zachování suverenity a demokracie je v případě našeho státu Ústavní zákon č. 110/1998 Sb.

Ústavní zákon stanovuje podmínky k zajištění svrchovanosti a územní celistvosti ČR, jeho prostřednictvím jsou chráněny demokratické základy našeho státu, život, zdraví občanů a majetkových hodnot. [5]

Pokud dojde k narušení těchto stěžejních hodnot, může se podle intenzity, rozsahu a charakteru vyhlásit nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Zákon stanovuje, kdo zajišťuje bezpečnost ČR a kdo tvoří Bezpečnostní radu státu. [5]

Zákon o Policii České republiky

Policie České republiky (dále jen „PČR“) je jednotným bezpečnostním sborem, je organizační složkou státu řízenou Ministerstvem vnitra. Činnost PČR řídí Policejní prezidium a v čele stojí policejní prezident. Zákon č. 273/2008 Sb. stanovuje, že PČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor a slouží veřejnosti.

PČR chrání bezpečnost osob, majetku, veřejný pořádek a zároveň předchází trestné činnosti, plní úkoly dle trestního řádku a úkoly v rámci vnitřní bezpečnosti státu. [6]

Zákon o krizovém řízení (krizový zákon)

Zákon č. 240/2000 Sb. řeší v první řadě působnost a pravomoc státních orgánů územních samosprávních celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob v oblasti prevence, přípravy a řešení krizových situací, které nesouvisí se zajištěním obrany ČR před vnějším napadením. [7]

Krizový zákon vymezuje pojmy spojené s krizovým řízením, konkretizuje krizovou situaci, krizová opatření, pracovní povinnosti fyzické osoby, kritickou infrastrukturu ČR a evropskou kritickou infrastrukturu.

Zákon dále přesně definuje pojem stav nebezpečí, orgány krizového řízení, ostatní orgány s územní působností, obecná ustanovení konkretizující zabezpečení krizových opatření z hlediska finančního zabezpečení, zabezpečení systémů krizového řízení a zabezpečení závaznými geografickými podklady. V krizovém zákoně jsou uvedena i práva a povinnosti právnické osoby a podnikající fyzické osoby.

V krizovém zákoně je stanovena kontrolní činnost, řešení přestupků a náhrada škod.

Zákon o požární ochraně

Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně je řeší vytvoření podmínek pro účinnou ochranu života, zdraví občanů a majetku před požáry, poskytnutí pomoci při živelných pohromách a mimořádných událostech, povinnosti jednotek požární ochrany.

Zákon o požární ochraně je uveden v diplomové práci z důvodu připomenutí povinnosti právnických osob v oblasti požární ochrany, a to z důvodů požadované odborné způsobilosti, preventivní požární hlídky na pracovišti a školení a odborné přípravě zaměstnanců o požární ochraně. Tato povinnost se týká i obchodní společnosti popisované v praktické části diplomové práce. [8]

Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky

Zákon č. 320/2015 Sb. o hasičském záchranném sboru vymezuje postavení a úkoly HZS, organizaci a řízení HZS, povinnosti příslušníků a zaměstnanců, spolupráci s ostatními orgány a další oblasti spadající do kompetencí HZS. [9]

Hasičský záchranný sbor (dále jen „HZS“) je jednotným bezpečnostním sborem, jehož prvořadým úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry, mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

HZS se velkým dílem podílí na zajišťování bezpečnosti našeho státu plněním a organizováním úkolů požární ochrany, dále ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému a krizového řízení.

Sídlem HZS Zlínského kraje je Zlín.

Obr. 2 Znak HZS [10]

Zákon o integrovaném záchranném systému

Zákon č. 239/2000 Sb. definuje integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“), stanovuje jeho složky a jejich působnost.

Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou:

- HZS České republiky,

- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
- Policie České republiky. [11]

Zákon dále vymezuje pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob jednat při přípravě na mimořádné události, tak i při záchranných a likvidačních pracích a zároveň i při ochraně obyvatelstva v době vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení stavu a válečného stavu. [11]

Vyhláška k přípravě a provádění úkonů ochrany obyvatelstva

Vyhláška Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva č. 380/2002 Sb. řeší zejména otázky civilní ochrany, ale uvádí také způsob provádění evakuace, zabezpečení evakuace, orgány pro řízení evakuace a zásady postupu při poskytování úkrytů a způsob a rozsah kolektivní a individuální ochrany obyvatelstva. Důležitým bodem je také stanovení požadavků ochrany obyvatelstva v územním plánování a stavebně technické požadavky na stavby civilní ochrany. [12]

V druhé kapitole diplomové práce byly krátce popsány zákony, které tvoří právní rámec ochrany měkkých cílů. Zákony jsou právním nástrojem pro zvládnutí krizových situací a pro zajištění bezpečnosti a ochrany života, zdraví, majetku obyvatel a státu. Dodržování uvedených zákonů zajišťuje bezpečnost a ochranu měkkých cílů.

3 TEORETICKÉ ZÁKLADY OCHRANY OBYVATELSTVA A MĚKKÝCH CÍLŮ

V této kapitole diplomové práce jsou uvedeny již konkrétní předměty zákonné legislativy v oblasti řešení krizových situací. Nejdříve je to pohled na řízení obecně, následně popis krizového řízení, krizové situace, rozdělení a popis krizových situací, podrobný rozbor mimořádné události, popis krizového plánování a krizových plánů. Samostatnou kapitolu tvoří pojem ochrana obyvatelstva, kde je vysvětlen pojem evakuace obyvatelstva a varianty ochrany obyvatelstva. Závěr kapitoly je věnován měkkým cílům, jejich popisu a členění a je uveden obecný postup k typové činnosti složek IZS při hrozbě nálezu podezřelého předmětu.

3.1 Krizové řízení

Řízení jako činnost je velmi náročná disciplína. Sladit všechny činnosti do plynulého chodu za plného zapojení všech subjektů a dosažení plánovaného cíle vyžaduje plné nasazení a dodržení předem stanovené koncepce.

Řízení je neustálé poznávání, hledání rovnováhy, stability, pořádku. Prostřednictvím řízení dosahujeme našich požadovaných cílů. Řízení je nutností a jeho odpovědnost neustále roste, protože důsledky rozhodování se projevují jak v kladné, tak v záporné míře. Do řízení lze zahrnout efektivnost, poučení z chyb, kázeň, zvládnutí konfliktů a odbornost. Přesně tyto vlastnosti je potřeba i v případě krizového řízení. [13]

Krizovým řízením se podle zákona č. 240/2000 Sb. rozumí:

„Souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činnosti prováděných v souvislosti s

- 1. přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo*
- 2. ochranou kritické infrastruktury.“ [7]*

Orgánem krizového řízení je v první řadě Vláda České republiky, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo dopravy a ústřední správní úřady, ČNB, orgány kraje, orgány s působností na území kraje, orgány obce s rozšířenou působností a orgány obce. [13]

Stálým pracovním orgánem vlády ČR pro otázky bezpečnosti je Bezpečnostní rada státu, kterou tvoří předseda vlády a další členové vlády, o kterých vláda rozhodla. [5]

Při řešení krizových situací je pracovním orgánem vlády Ústřední krizový štáb. Dalším poradním orgánem je Bezpečnostní rada kraje a Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“), Krizový štáb kraje a Krizový štáb ORP a také Krizový štáb obce. [13]

Krizové řízení lze zařadit do dvou fází:

- přípravná fáze,
- realizační fáze. [14]

Přípravná fáze obsahuje krizové plánování, kde spadá plánování obrany a civilní nouzové plánování a dále zajištění připravenosti. V této fázi je potřeba vycvičit osoby a zajistit nezbytné materiální potřeby a služby. V realizační fázi už je přímé řešení krizové situace s cílem krizovou situaci potlačit, překonat a zmírnit následky. [14]

V případě krizového řízení je třeba mít:

- odpovídající databázi,
- rychlý přístup k informacím,
- spolehlivé metody hodnocení informací,
- návrhy na řešení a zvládnutí kritických situací ve variantách, které berou ohled na existující nejistoty a neurčitosti. [15]

Obr. 3 Krizové řízení [14]

Události ve společnosti jako celku jsou proměnlivé a je obtížné predikovat spolehlivě budoucnost. Je nutné počítat s přizpůsobení se okolnostem a přijímat korigující rozhodnutí. [15]

Krizové řízení jako stav neustálého hledání stability, rovnováhy a zejména pořádku. Řízení musí být efektivní a v případě krizové situace je vyžadována odbornost a poučení pro další možné opakování krizových situací.

Krizové řízení probíhá v určitých fázích a při splnění jeho cílů je nutné používat nástroje krizového řízení, které umožní zvládnutí krizových situací nebo v případě potřeby zvládnutí vyhlášených krizových stavů.

Krizový management

Krizovým managementem můžeme nazvat proces vyrovnávání se s kritickou situací tak, aby docházelo ke stabilizaci a ke zvládnutí situace a je dodržen princip přijatelných nákladů a ztrát. Krizový management má vše „pod kontrolou“.

Cíle lze rozdělit:

- ideální – jsou ty nejlepší a lze je dosáhnout,
- minimální – jsou ty nejmenší, na které může řídicí subjekt přistoupit,
- reálný – je ten, kterého v dané situaci lze dosáhnout. [15]

Je třeba postupovat následovně:

- realisticky,
- zcela zpochybnit nezvratnost dané situace,
- zhodnotit silné a slabé stránky situace i její budoucí možný vývoj. [15]

Krizový management v případě vzniku krizové situace v první řadě musí zachovat klid a provést hodnocení situace, přesně zjistit co se děje, proč se to děje a pokud nenastane reakce na danou situaci, jak rychle se musí jednat, aby se zamezilo dalším újmám a škodám. Dále je důležité vědět, koho daná situace postihne, případně koho dalšího může postihnout, jaké jsou zdroje pro obnovu k dispozici. Důležitým bodem je také vypracování konkrétního plánu akce s cílem dosáhnout změny situace, stanovit centrum krizového managementu, odsouhlasit si komunikační systém a přesunout úkoly, které neřeší krizovou situaci, jinou osobou. Stěžejní je nepřetržitě sledovat situaci, její vývoj a přizpůsobit činnosti podle vývoje situace. [15]

Obr. 4 Krizový management [16]

Je třeba si zároveň uvědomovat, že absolutní ochrana jednotlivce nebo společnosti není dosažitelná.

Obecně lze ke krizovému řízení říci, že je nutné, aby nařízení a rozhodnutí orgánů nouzového a krizového řízení mělo **jeden cíl** a aby nebyly ukládány křížící se nebo protichůdné úkoly. [17]

Krizový management stabilizuje zvládnutí situace a vyrovnává náklady a ztráty na přijatelnou rovinu. Jedná rychle a situaci sleduje nepřetržitě. Drží se jednoho cíle a ukládá rozhodující úkoly.

Nástroje krizového řízení

Správné plnění vytýčených cílů zajišťují nástroje krizového řízení, které je nutné používat.

Nástroje krizového řízení:

- věda a výzkum, které shromažďují a hodnotí data o významných krizových situacích na území státu a získávají data pro jejich odvrácení a případně pro zmírnění dopadů,
- odborné zázemí, které zajišťuje opatření proti nepřijatelným rizikům, strukturu řízení, výkonné složky a prostředky pro zabezpečení zájmů státu, ochrany života a zdraví občanů, majetku a životního prostředí,
- výkonné prostředky a pomůcky pro rozvoj po každé krizové situaci. [15]

Scénáře

Pro splnění cílů krizového řízení je dalším možným nástrojem scénář.

Krizové situace vznikají náhle a nečekaně, většinou mají rychlý průběh a možný velký rozsah, vyžadují okamžitá rozhodnutí, je nutné zabránit panice a zkratovým rozhodnutím, řešení probíhá většinou za časového tlaku a stresu. Proto je potřeba vytvářet krizové scénáře a na jejich základě se přijímají krizová opatření. [13]

Pro zpracování scénáře je podstatné:

- permanentní monitoring situace v životním prostředí a zároveň ve společnosti,
- vytvoření nástroje pro řízení kritických situací a detekci blížících se kritických situací,
- nástroje pro odstranění kritické situace,
- nástroje pro zvládnutí kritické situace,
- nástroje pro obnovu kritické situace a na zajištění stability budoucího vývoje. [15]

Pro správnou funkčnost krizového scénáře je důležité se držet obsahu krizového scénáře.

Obsah krizového scénáře:

- charakteristika a vývoj krizové situace,
 - složení krizového štábu a rozsah jeho povinností,
 - postupy řešení krizových situací jak všeobecné, tak i specifické,
 - technické a technologické prostředky, které slouží k řešení krizových situací,
 - zásady komunikace, spojovací údaje a prostředky,
 - seznam institucí, které musí být o krizové situaci vyrozuměny,
 - seznam pracovníků a způsob jejich povolání,
 - důležitá potřebná dokumentace a formuláře,
 - trénink krizových situací,
 - požadavky na krizové pracovníky a postup, jak se budou chovat ostatní pracovníci.
- [13]

V praxi jsou sestavovány scénáře dopadu libovolné krizové situace, scénáře na odezvy na výskyt krizové situace a scénáře řízení. [15]

Pro správné splnění cílů je potřeba nástrojů krizového řízení. Nástrojem krizového řízení je věda a výzkum, odborné zázemí a scénáře. Na základě vytváření krizových scénářů lze

přijímat krizová opatření. Scénáře permanentně monitorují situaci a navrhují nástroje pro odstranění, zvládnutí a obnovu kritické situace.

Krizové situace

Krizovou situací (dále jen „KS“) je podle zákona č. 240/200 Sb.:

„Mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu“. [7]

K vyhlášení krizové situace dojde v momentu, kdy dojde k ohrožení důležitých hodnot, zájmů a majetku státu, kdy je ohroženo zdraví občanů ČR, hrozící nebezpečí nelze odvrátit a způsobené škody nelze odstranit běžnou činností orgánů veřejné správy, ozbrojených sil, záchranných sborů, havarijních služeb nebo za pomoci fyzických a právnických osob. [18]

Podle Viláška [14] lze krizové situace rozdělit také na nevojenské a vojenské. Mezi nevojenské krizové stavy patří stav nebezpečí, nouzový stav a stav ohrožení státu. Mezi vojenské krizové stavy patří také stav ohrožení státu a válečný stav.

Krizovou situaci lze obecně zhodnotit jako situaci, kdy jsou v ohrožení hodnoty, které jsou pro člověka důležité. Pokud se jedná o větší celek, může dojít k hromadnému napětí mnohdy i pod vlivem mediální prezentace. Krizovou situaci ovlivňuje i politické uspořádání v zemi a vládní rozhodnutí.

3.2 Krizové stavy

Pokud dojde ke krizové situaci, tj. k ohrožení důležitých hodnot, zájmů, majetku státu, ohrožení zdraví občanů, možná ohrožení a škody, které nelze odvrátit běžnou činností zákonem určených orgánů, dochází k vyhlášení krizového stavu.

Krizové stavy jsou stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav.

Stav nebezpečí vyhláší hejtman (primátor hl. m. Prahy), a to z důvodu ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, a to pokud intenzita ohrožení nedosahuje značného rozsahu a není možné tento stav odvrátit běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů, obcí, IZS či subjektu kritické infrastruktury. Stav nebezpečí je vyhlášen pro celý kraj nebo jeho část po dobu nejdéle 30 dnů a prodloužení může schválit pouze vláda. [13]

Nouzový stav vyhláší vláda, a to v případě živelných pohrom, průmyslových nebo ekologických havárií či jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy,

zdraví nebo majetek, vnitřní pořádek a bezpečnost. Nouzový stav je vyhlášen pro celý stát nebo jeho část, a to po dobu nejdéle 30 dnů a prodloužení je možno po souhlasu Poslanecké sněmovny. [13]

Stav ohrožení státu vyhláší Parlament ČR na návrh vlády a to pokud je bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost nebo demokratické základy státu a je vyhlášen pro celý stát a bez omezení časové účinnosti. [13]

Válečný stav vyhláší Parlament ČR, a to v případě pokud je ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky ze společné obrany proti napadení. Časová účinnost je zde bez omezení. [13]

V případě vzniku krizové situace vyhláší příslušný orgán z určitého důvodu, v daném rozsahu a s určenou časovou účinností jednotlivé krizové stavy, které jsou popsány v kapitole 3. 1. a názorně zobrazeny v Tabulce č. 1.

Tab. 1 Krizové stavy [13]

Druh	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtmán (primátor hl. m. Prahy)	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, intenzita ohrožení nedosahuje značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů, prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda (při nebezpečí z prodlení předseda vlády)	V případě živelných pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů, prodloužení přípustné po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	V případě bezprostředního ohrožení svrchovanosti státu nebo územní celistvosti státu anebo jeho demokratické základy	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament	Pokud je ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení	Celý stát	Bez omezení

Mimořádná událost

V krizovém řízení je dalším důležitým pojmem mimořádná událost.

V legislativě se pojem mimořádná událost objevuje již od r. 1938. V zákoně č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému je mimořádná událost uvedena jako působení škodlivých sil a jevů, které vyvolaly činnosti člověka nebo přírodní jevy. Může to být také havárie, která ohrožuje život, zdraví, poškozují majetek nebo životní prostředí a je nutné provedení záchranných a likvidačních prací. [19]

Legislativa mimořádnou událost neřadí do kategorií, definuje pouze krizové situace, které na mimořádnou událost navazují. Mimořádnou situací je tedy krizová situace, při níž je vyhlášen stav nebezpečí, stav nouze nebo stav ohrožení státu. [19]

Krizové situace jsou podrobněji popsány v kapitole 3.1..

Podle Procházkové [19] lze mimořádnou událost označit i jako odezvu na dopady závažnějších pohrom.

Klasifikace mimořádných událostí

Lze říci, že mimořádná událost v lidech může vyvolat představu velkého neštěstí, tragédie nebo katastrofy.

Mimořádná událost (dále jen „MU“) je podle podstaty jevů rozdělena dvou následujícími skupinami:

- přírodní mimořádné události,
- antropogenní mimořádné události,
- kombinované mimořádné události. [20]

Přírodní MU vzniká působením přírodních sil. Lze zde zařadit vichřice, povodně, větrné poryvy, sesuvy půdy a zemětřesení. Antropogenní MU jsou události způsobené aktivitou lidské činnosti. Jsou to např. havárie, výbuchy, požáry a úniky toxických látek. Kombinované MU jsou vzájemnou kombinací přírodních a antropogenních MU, kdy např. povodeň může vyvolat únik toxických látek. [20]

Z hlediska preventivních opatření a připravenosti je důležitým faktorem pro kategorizaci MU rozsah mimořádné události:

„Velikost mimořádné události je důsledek intenzity destruktivních účinků a charakteru zasaženého prostoru. Dynamikou mimořádné události se rozumí časová změna intenzity destruktivních účinků v prostoru realizace mimořádné události.“ [20]

Obr. 5 Mimořádná událost [21]

Destruktivní účinky a následky mimořádných události

Destruktivní účinky jsou v podstatě negativní projevy MU, které následně způsobují poškození struktur systému. Podle Bartlové a Pešáka [16] lze stanovit obecné druhy destruktivních účinků:

- fyzikální destrukční účinky a ty lze rozdělit podle nositele energie:
 - mechanické (např. tlaková zařízení nebo vibrace),
 - tepelné (např. požáry, horka nebo mrazy),
 - elektromagnetické (např. statická elektřina),
- chemické destruktivní účinky, které jsou chemicky agresivní k přírodním i technickým látkám a toxické vůči živým organismům,
- biologické destruktivní účinky, což jsou zejména nákazy a epidemie. [20]

Následky destruktivních účinků jsou rozdílné, záleží na specifikaci a intenzitě účinků a na jejich vzájemné kombinaci, dále na vlastnostech prostoru, na vlastní působení destruktivních účinků, na charakteru daného subjektu i na jeho zranitelnosti. [20]

Krizovou situací je i mimořádná událost. Je rozdělena do skupin přírodní, antropogenní a kombinované mimořádné události. Přírodní vznikají působením přírodních sil,

antropogenní jsou způsobené aktivitou lidské činnosti a kombinované vznikající vzájemnou kombinací přírodní a antropogenní. Negativními projevy jsou destruktivní účinky, které mají za následek poškození struktur systému.

3.3 Krizové plánování

V této kapitole diplomové práce jsou popsány základní strategické dokumenty pro krizové řízení. Krizové plánování je zároveň důležitým nástrojem krizového řízení.

„Je to souhrn plánovacích činností, procedur a vazeb uskutečňovaných orgány krizového řízení a jimi určenými státními nebo veřejnými institucemi, právníckými nebo podnikajícími osobami k realizaci cílů a úkolů při zajišťování bezpečnosti státu, jeho fungování a ochrany obyvatelstva i ostatních subjektů i objektů státu za krizových situací.“
[13]

Krizové plánování má za úkol analyzovat příčiny vzniku krizových situací, efektivně naplánovat jejich řešení, pracovat na snížení dopadů hrozeb a rizik, připravit možnosti zajištění krizové situace po stránce ekonomické i materiální, vytvořit podmínky pro součinnost všech orgánů krizového řízení a vytvořit organizační a řídicí nástroje pro plnění úkolů orgánů krizového řízení. [13]

Systém krizového plánování

Systém krizového plánování je tvořen třemi samostatnými podsystemy, a to obranné plánování, civilní nouzové plánování a havarijní plánování.

Obranné plánování

Obranné plánování (dále jen „OP“) jsou procesy, jevy a vazby uskutečňované vládou ČR, resortem obrany a ústředními orgány krizového řízení k realizaci cílů a úkoly obrany státu. OP má tři úrovně, a to nadnárodní, národní a resortní. [13]

Elementem OP je plánování:

- sil,
- zdrojů,
- vyzbrojování,
- komunikačních a informačních systémů,
- logistické podpory,
- zdravotnického zabezpečení,

- nevojenské obrany. [13]

Civilní nouzové plánování

Civilní nouzové plánování (dále jen „CNP“) má na starost civilní zdroje pro podporu ozbrojených sil a pro realizaci základních potřeb pro funkci obrany státu, ochrany obyvatelstva a ekonomiky, předcházení krizových situací a řeší situace v případě narušení vnitřní bezpečnosti státu. CNP zajišťuje stát a jeho orgány. [13]

Elementem CNP je plánování:

- civilních zdrojů pro podporu ozbrojených sil, základních funkcí státu a také ekonomiky státu a zároveň i předcházení ekonomickým krizím,
- nadstandardních úkolů ochrany obyvatelstva,
- vnitro-bezpečnostních opatření k předcházení KS,
- zabezpečení úrovně života během KS,
- podpory předcházení KS v rámci našeho členství v NATO. [13]

Havarijní plánování

Havarijní plánování (dále jen „HP“) je uskutečňováno Ministerstvem vnitra, Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR, Policejním prezidentem ČR, ředitelstvími územních středisek Zdravotnické záchranné služby a orgány kraje. HP řeší KS v důsledku eskalace hrozeb a rizik, které vyžadují nasazení základních a ostatních složek IZS.

Elementem HP je:

- činnosti složek IZS, tj. HZS, Policie ČR a Zdravotnické záchranné služby,
- použití ostatních složek IZS,
- úrovně ochrany obyvatelstva při haváriích a živelných pohromách na regionální úrovni. [13]

Krizové plány

Krizové plány zajišťují „hladký“ průběh řešení všech krizových situacích. Jsou připraveny zajistit fungování subjektu v případě narušení jeho bezpečnosti.

Základním plánovacím dokumentem je krizový plán (dále jen „KP“), který obsahuje souhrn krizových opatření a postupů při řešení KS. KP zpracovávají ministerstva, ostatní správní úřady, ČNB, státní orgány, kterým to ukládá povinnost podle § 28, kraje a obce s rozšířenou působností. [13]

KP tvoří část základní, operativní a pomocnou a je zpracován pomocí Metodiky zpracování krizových plánů. Dokumenty, které slouží ke zvládnutí krizové situace, jsou v přílohové části dokumentu. [22]

Základní část KP je:

- vymezení působnosti, úkolů a odpovědnosti správních úřadů, státních orgánů, orgánů samosprávy, které musí dle zákona zpracovat KP s ohledem na charakteristiku území,
- určení organizace krizového řízení,
- popis krizových rizik, dopad na území a činnost všech složek podílejících se na zajištění krizových opatření v rámci KP,
- další podklady sloužící pro přípravu přílohové části KP. [22]

Přílohovou částí KP jsou dokumenty, které jsou nezbytné pro zvládnutí KS. Jsou to havarijní, operační, povodňové a typové plány, dále plán materiálně technického a zdravotnického zabezpečení, plán spojení, plán nezbytných dodávek, plán hospodářské mobilizace, přehled sil a prostředků, topografické mapy, plán akceschopnosti zpracovatele KP a katalog krizových opatření. [22]

Obr. 6 Krizové plány [13]

Pro účinné a efektivní zvládnutí krizových situací slouží krizové plánování. Krizové plánování rozdělujeme na havarijní, obranné a civilní nouzové plánování. Základním plánovacím dokumentem je KP a doplňují jej typové plány a další dokumenty potřebné pro zvládnutí KS.

Plán není dogma, plán je cíl a to v případě krizové řízení platí dvojnásob.

3.4 Ochrana obyvatelstva

V případě zabezpečení ochrany života obyvatelstva, zdraví a majetku mluvíme o ochraně obyvatelstva.

Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému definuje pojem ochrana obyvatelstva jako plnění civilní obrany (dále jen „CO“).

Úkolem CO je chránit civilní obyvatelstvo, zabezpečit ochranu života, zdraví a majetku, a to prostřednictvím varování, evakuace, ukrytí, nouzového přežití a dalších opatření. CO chrání civilní obyvatelstvo před nebezpečím, pomáhá mu odstranit účinky nepřátelských akcí, pohrom a vytváří nezbytné podmínky pro přežití. [23]

Mezi úkoly CO patří:

- evakuace, organizování a poskytování útočiště,
- hlásné služby a zatemňování,
- záchranné práce a zdravotnické služby (včetně první pomoci)
- náboženská pomoc,
- boj s požáry,
- zjišťování a označování nebezpečných oblastí,
- dekontaminace, poskytování nouzového ubytování a zásobování,
- okamžitá pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech,
- okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení,
- pomoc při ochraně předmětů nezbytných přežití,
- bezodkladné pohřební služby. [23]

Pro úspěšné provedení výše uvedených úkolů CO je potřeba správné provedení varování a prvotního tísňového informování. Na území ČR je budován a provozován jednotný systém varování a vyrozumění (dále jen „JSVV“), který zabezpečuje v souladu zákona č. 239/ 2000 Hasičský záchranný sbor ČR.

3.4.1 Evakuace obyvatelstva

Evakuace je jedním ze základních způsobů ochrany obyvatelstva.

V podstatě se jedná o odsun osob, hospodářského zvířectva a věcných prostředků z ohroženého území na jiné území. Evakuace patří do mimořádných opatření,

když už nelze účinnou ochranu obyvatelstva zajistit jiným způsobem. Evakuace se provádí podle plánu evakuace. [23]

Evakuaci rozdělujeme podle rozsahu opatření, podle doby trvání nebo podle varianty řešení.

Podle doby trvání se jedná o evakuaci krátkodobou, která nevyžaduje dlouhodobé opuštění domova, není potřeba zabezpečit náhradní ubytování a není nutné realizovat opatření k nouzovému přežití obyvatelstva. Dlouhodobá evakuace již vyžaduje dlouhodobý pobyt mimo domov, je potřeba zajistit náhradní ubytování, zajistit nouzové přežití a zabezpečit základní životní potřeby. [23]

Podle rozsahu opatření dělíme evakuaci:

- objektovou – evakuace obyvatelstva jedné budovy nebo malého počtu obytných budov,
- plošnou – evakuace části nebo celého urbanistického celku, případně většího území,
- všeobecnou – veškeré obyvatelstvo,
- částečnou – děti podle věkové kategorie s doprovodem nebo bez doprovodu, pacienti v nemocnicích na lůžkových odděleních, osoby přestárlé nebo osoby s postižením. [23]

3.4.2 Varianty ochrany obyvatelstva

Kromě varování a evakuace obyvatelstva jsou v této kapitole uvedeny ve zkratce i další důležité body ochrany obyvatelstva.

Nouzové přežití

Nouzové přežití je zaměřeno na nouzové ubytování obyvatelstva, na zásobování potravinami, pitnou vodou, hygienickými potřebami, poskytování základních služeb (např. zdravotnické péče), zabezpečení nouzových dodávek energií a také organizování humanitární pomoci. [23]

Organizování a poskytování úkrytů

Úkrytí obyvatelstva se na území měst a obcí zajišťuje jen ve stálých nebo improvizovaných úkrytech. Úkryty jsou ochranné prostory v podzemních částech staveb, úkryty vestavěné nebo úkryty samostatně stojící. [23]

Individuální ochrana

Při pohybu v prostředí s výskytem nebezpečných látek může dojít ke kontaminaci osob a celé řady jiných povrchů. Kontaminací se rozumí znečištění prostředí cizorodou látkou s negativními dopady na člověka nebo na okolní prostředí. Individuální ochranou se rozumí různé způsoby ochrany osob technickými prostředky, které při včasné a správném používání zabezpečují spolehlivou ochranu před zasažením nebezpečnými látkami. [23]

Zjišťování a označování nebezpečných oblastí

V této oblasti ochrany obyvatelstva se jedná o zjišťování a označování nebezpečných látek prostřednictvím průzkumu a laboratorní kontroly, včasné zjištění nově vzniklé situace na daném území. Na základě těchto průzkumných a laboratorních činností se provádí další činnosti zaměřené na minimalizaci následků působení nebezpečných látek v okolním prostředí. [23]

Dekontaminace

Dekontaminace je soubor metod, prostředků a postupů k účinnému odstranění kontaminantů z povrchu a prostředí. Dekontaminace vede ke snížení škodlivých účinků na předem stanovenou bezpečnou úroveň. Kratochvílová [23] nazývá dekontaminaci **speciální očištěním**.

Kapitola 3. 4. diplomové práce se věnuje tématu ochrany obyvatelstva jako nástroji ochrany obyvatelstva, jeho zdraví a majetku, a to pomocí civilní obrany. Civilní obrana nejen chrání obyvatelstvo, ale pomáhá při odstranění účinků nebezpečných akcí a vytváří podmínky pro přežití. Jednou z forem ochrany obyvatelstva je evakuace obyvatelstva, nouzové přežití, organizování a poskytování úkrytů, individuální ochrana, zjišťování a označování nepřátelských oblastí a dekontaminace.

Ochrana obyvatelstva je důležitou složkou pro zvládnutí všech krizových situací.

3.5 MĚKKÉ CÍLE

V České republice je bezpečnostní situace z pohledu terorismu a extremismu poměrně klidná. Teroristické organizace zde nefungují a skupiny nebo komunity, které mohou zaútočit více radikální formou, se projevují relativně málo. I přes tento fakt je třeba věnovat pozornost možnosti teroristických útoků nebo jiným závažným násilným činům

na místech, kde je velké množství osob a kde je velmi nízké zabezpečení. Jsme kulturní národ, rádi se shromažďujeme a právě zde je velká možnost ohrožení tzv. měkkých cílů.

3.5.1 Měkké cíle a jejich členění

Na základě možných výše popsanych útoků vznikla Koncepce ochrany měkkých cílů pro období 2017 – 2020 (dále jen „Koncepce“), která vyplývá z usnesení vlády č. 711 ze dne 27. července 2016 k Protiteroristickému balíčku. Koncepce sjednocuje problematiku měkkých cílů, ale také vytváří ucelený systém jejich ochrany.

Pojem měkký cíl (soft targets) není přesně definován, lze ale obecně říci, že je to označení pro místo s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům, zejména útoků teroristickým. V případě měkkých cílů se jedná o sféru subjektů z oblasti komerční a komunitní sféry nebo o soukromé osoby. Je znám i pojem tvrdý cíl (hard targets), který se vztahuje k ochraně již dobře chráněných a střežených objektů.

Koncepce zařazuje do měkkých cílů například:

- bary, diskotéky, kluby, restaurace, hotely,
- kina, divadla, koncertní sály, zábavná centra,
- komunitní centra, náboženské památky,
- nemocnice, parky, náměstí,
- politická shromáždění, demonstrace
- sportovní haly, stadiony,
- školská zařízení, koleje, menzy, knihovny,
- turistické památky a zajímavosti, galerie, muzea,
- nákupní centra, tržiště a obchodní komplexy,
- nádraží, letištní terminály,
- významná místa nebo akce,
- veřejně instituce. [24]

Koncepce rozděluje měkké cíle podle zdroje nebezpečí i podle místa a času určitého subjektu.

Z hlediska zdroje nebezpečí lze měkké cíle dělit na ohrožení:

- osamoceným aktivním útočníkem,
- teroristickou skupinou,
- jinou skupinou např. organizovaný zločin. [24]

Měkké cíle z pohledu místa a času dělíme:

- trvalé – podle prostory dělíme na venkovní prostory (stadiony, sportovní areály, tržiště) a vnitřní prostory např. nákupní centra, divadla nebo nemocnice.
- dočasné – jsou to většinou venkovní akce, konané na soukromém nebo veřejném pozemku, tyto akce jsou buď dočasné placené akce (festivaly, koncerty) nebo dočasné akce s volným vstupem (demonstrace, vánoční trhy, maratony). [24]

Obecný postup při nálezu podezřelého předmětu

Jedním z typologických plánů je plán zásahu při hrozbě použití nebo nalezení nástražného výbušného systému (dále jen „NVS“) nebo o nálezu podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů.

Aktivace typové činnosti složek IZS začíná po přijetí oznámení nebo v případě nálezu NVS, munice, výbušnin nebo podezřelého předmětu. V první řadě složky IZS zajišťují bezpečnost zasahujících příslušníků a zaměstnanců složek IZS. Provádí opatření pro zneškodnění NVS, munice, výbušnin nebo podezřelého předmětu a snaží se omezit škodlivé působení účinků případného výbuchu. Je stanoven velitel zásahu. Velitelem zásahu se stává příslušník PČR nebo příslušník HZS.

Postup velitele zásahu

Postup velitele zásahu (check-list) je následující:

- průzkum a vyhodnocení situace,
- převzetí velení zásahu složek IZS,
- zřízení velitelského stanoviště,
- nařízení složkám IZS k předání informací pro zasahující o nebezpečí zásahu,
- uzavřít místo zásahu, omezit vstup osob,
- vytýčení zón (nebezpečná, vnější zóna),
- rozdělení místa zásahu,
- evakuace a záchrana osob,

- opatření pro zmírnění případných účinků NVS, munice, výbušniny nebo výbušného předmětu,
- pyrotechnická kontrola,
- přerušování činností na místě zásahu (manipulace pyrotechnika),
- zneškodnění NVS, munice, výbušniny nebo výbušného předmětu,
- spolupráce s orgány činnými v trestním řízení,
- předání místa zásahu (např. majiteli, provozovateli). [25]

Měkké cíle posuzujeme podle počtu osob nebo podle ročního období, měnícího se počtu osob na dané akci během celého dne. Koncepce hovoří o termínu „peak time“, což je doba, kdy je na daném místě a v daném čase nejvyšší možná koncentrace osob (např. dopravní špička v metru, úřední hodiny veřejných institucí, doba oběda v restauracích, probíhající reklamní akce v nákupním centru).

Poslední kapitola teoretické části je věnována charakteristice a popisu měkkého cíle. Měkký cíl je tedy charakterizován přítomností velkého počtu osob a současně velmi nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům. I když v ČR není tento útok častý, je třeba mu věnovat velkou pozornost a být na něj připraven, protože se situace může obrátit.

Jednou z možností útoku na měkký cíl je nálezný neidentifikovatelný předmět ve vnitřním prostoru obchodu. Analýza současné ochrany měkkého cíle, případné možné ohrožení a návrhy na ochranu měkkého cíle do budoucna budou konkretizovány v praktické části diplomové práce.

SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Při zpracování teoretické části diplomové práce je vycházeno z odborných zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu použité literatury a které jsou zvoleny s ohledem na téma diplomové práce.

Teoretická část je rozdělena do tří hlavních kapitol.

V první kapitole je vysvětlen pojem lidské a osobní bezpečnosti a jsou krátce popsány základní terminologické pojmy, které jsou uváděny i v praktické části diplomové práce.

Druhá kapitola se věnuje terminologickému a právnímu rámci diplomové práce. Jsou vybrány konkrétní zákony České republiky, které úzce souvisí s tématem diplomové práce ochrany měkkých cílů.

Tématu měkkých cílů a jejich ochrany se věnuje třetí kapitola. Krizové řízení, popis krizového managementu spolu s nástroji krizového řízení tvoří začátek kapitoly. Velká část kapitoly je věnována popisu krizové situace, detailnímu rozboru krizových stavů a také mimořádné události a jejím účinkům a následkům. Nástrojem pro krizové řízení je krizové plánování. Systém krizového plánování je definován ve třetí kapitole spolu s ochranou obyvatelstva a variantami ochrany obyvatelstva. Třetí kapitola končí popisem měkkých cílů a jejich členěním. Součástí popisu je i obecný postup složek IZS při nálezů podezřelého předmětu.

Závěr teoretické části diplomové práce konkretizuje to, čím se bude praktická část diplomové práce zabývat.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PROFIL MĚKKÉHO CÍLE

V praktické části diplomové práce je popsána bezpečnost a možné ohrožení měkkého cíle v obchodě s potravinami, a to nálezem neidentifikovatelného předmětu.

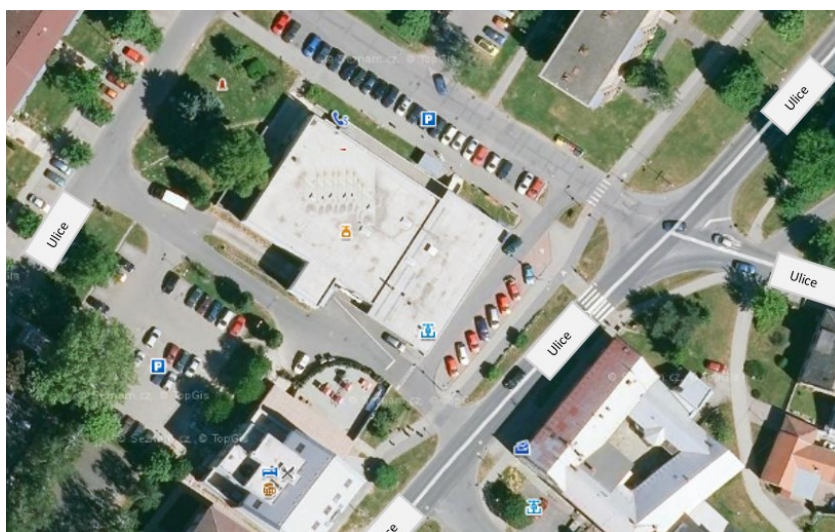
Měkkým cílem jsou v praktické části zaměstnanci společnosti, zákazníci a případně další lidé, kteří zabezpečují chod společnosti, např. provádějící údržbu objektu, dopravci a zásobování. Měkký cíl je zároveň i aktivem pro obchodní společnost.

V úvodu praktické části diplomové práce jsou stanovena rizika bezpečnosti měkkého cíle pomocí Ishikawova diagramu a je provedena SWOT analýza, kde jsou analyzovány silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby při nález neidentifikovatelného předmětu.

4.1 Základní údaje

Obchodní společnost provozuje prodejny s potravinami od roku 2000 a v současné době má 150 prodejen po celé České republice. Celkem společnost zaměstnává 6000 osob, z čehož jsou 4500 zaměstnanců na prodejnách a 1500 zaměstnanců tvoří logistické a administrativní zabezpečení chodu společnosti. V současné době je jednou z nejvíce se rozvíjejících společností v prostředí sítí maloobchodů s potravinami a patří jí přední místo mezi zaměstnavateli v ČR.

Jak je popsáno v teoretické části, Česká republika je v otázce bezpečnosti poměrně klidná. Uvedený měkký cíl je z pohledu místa charakterizován jako trvalý a ve vnitřních prostorách a zdrojem nebezpečí jsou jak osamocení aktivní útočník, tak i teroristická skupina nebo jiná organizovaná skupina.

Obr. 7 Objekt pobočky obchodní společnosti [vlastní]

Společnost se musí otázkou bezpečnosti zabývat, aby zabránila útoku na vlastní zaměstnance, ale samozřejmě ochránila i své zákazníky. Vzhledem k tomu, že se obchodní společnost neustále rozvíjí, plánuje v dalším obchodním roce nárůst svých poboček a dokonce v případě příznivého ekonomického vývoje i expanzi do dalších zemí v Evropě. Společnost si chce zachovat kredit společnosti, která nabízí svým zákazníkům kvalitní výrobky, příznivé ceny, ale i příjemné a bezpečné místo, kde si mohou zákazníci v klidu nakoupit.

5 RIZIKO A PROCES ŘÍZENÍ RIZIK

V této kapitole diplomové práce je obecně vysvětlen pojem riziko, proces řízení a následně je stanoven kontext vztahující se k tématu diplomové práce. Definici rizika lze přenést na jakékoliv cíle. V případě diplomové práce jsou posuzována rizika v případě nalezení neidentifikovatelného předmětu.

5.1 Riziko

Obecně pro pojem rizika existují různé definice rizika. Korecký [26] uvádí, že riziko je:

„Nejistá událost nebo soubor událostí, které, pokud nenastanou, budou mít účinek na dosažení cílů. Riziko se skládá z kombinace pravděpodobnosti výskytu vnímané hrozby nebo příležitosti a velikosti jejího dopadu /impact/ na cíle. Hrozba je použita k popisu nejisté události, která by mohla mít negativní dopad na cíle nebo přínosy, příležitost popisuje nejistou událost, která by mohla mít příznivý dopad na cíle nebo přínosy.“

Oproti tomu Smejkal a Rais [27] říká:

„Dnes již víme, že nebezpečí představuje něco poněkud jiného a v teorii rizika souvisí s hrozbou. Podle dnešních výkladů se rizikem obecně rozumí nebezpečí vzniku škody, poškození, ztráty či zničení, případně nezdaru podnikání. Pojem „riziko“ tedy navazuje na filozofické kategorie, jakými jsou nutnost a nahodilost.“

5.2 Proces řízení rizik a stanovení kontextu

Proces řízení rizik slouží k jejich eliminaci případně maximálnímu snížení. Základem tohoto procesu a prvním krokem je analýza rizik. Do procesu řízení rizik patří dále stanovení kontextu, identifikace rizik, hodnocení rizik, ošetření rizik, monitorování a přezkoumání rizik a závěr komunikace a konzultace se zainteresovanými stranami.

Stanovením kontextu stanovíme cíle a vnější a vnitřní parametry, které musíme zohlednit při managementu rizik bezpečnosti a ochrany zdraví při možnosti nalezení neidentifikovatelného předmětu. Samozřejmě s tím souvisí i finanční a obchodní rizika. Nemalou část tvoří i rizika spojená s mediálním pohledem zákazníků a obchodních partnerů na nezvládnutí krizové situace.

6 ANALÝZA RIZIK

Analýza rizik je základním prvkem a nutnou podmínkou rozhodování o riziku. Analýza rizik je základním krokem ke snižování rizik. Lze ji chápat jako proces definování hrozeb, pravděpodobností jejich uskutečnění, stanovení dopadu a jejich závažnosti. Cílem analýzy rizika je dát podklady pro ovládání rizik a podklady pro rozhodování o riziku. [28]

Analýza rizik může být provedena kvalitativní, kvantitativní nebo kombinovanou metodou.

6.1 Analýza rizik ohrožení měkkého cíle

Analýza rizik je provedena pomocí dvou metod. První metoda bude Ishikawův diagram pomocí kterého znázorním jednotlivá rizika, která vedou k ohrožení bezpečnosti měkkého cíle pomocí nálezu neidentifikovatelného předmětu. Druhou metodu je SWOT analýza, kterou zanalyzují současný stav bezpečnostních opatření v případě nálezu neidentifikovatelného předmětu, stanovím jeho silné a slabé stránky, příležitosti a možné hrozby. Výsledkem této analýzy je návrh opatření k minimalizaci možných hrozeb.

6.2 Rizika v případě nálezu neidentifikovatelného předmětu pomocí Ishikawova diagramu

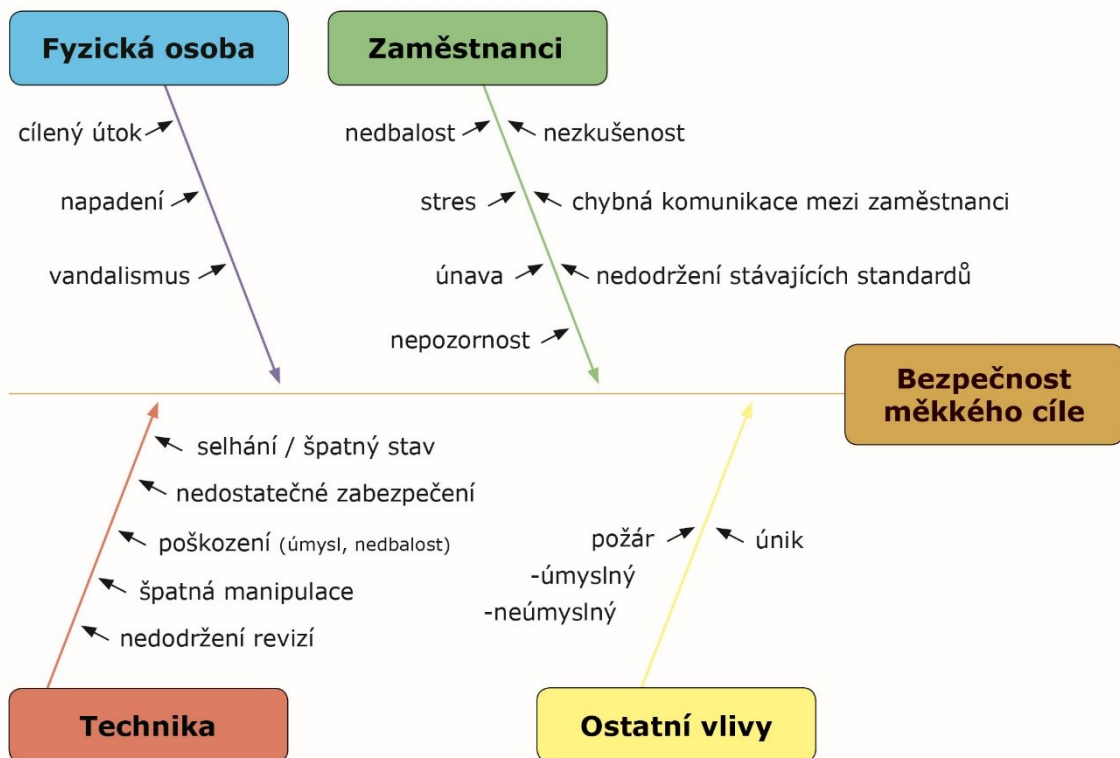
V úvodu praktické části diplomové práce je měkký cíl stanoven, jsou to zaměstnanci společnosti, zákazníci a případně další lidé, kteří zabezpečují chod společnosti, např. provádějící údržbu objektu, dopravci a zásobování. Jejich bezpečnost může být ohrožena různými způsoby. Analýza rizik je provedena pomocí Ishikawova diagramu, který je znám pod názvem Diagram příčin a následků nebo Diagram rybí kosti. Jsou znázorněny příčiny, které vedou k ohrožení bezpečnosti měkkého cíle v případě nálezu neidentifikovatelného předmětu.

Na základě provedené analýzy rizik touto metodou je možné vylepšit stávající opatření nebo navrhnout nová, vedoucí k minimalizaci bezpečnostních rizik.

Ishikawův diagram

Příčiny, které vedou k ohrožení bezpečnosti měkkého cíle, jsou ze strany fyzické osoby, zaměstnance, techniky a mohou být způsobeny i dalšími možnými vlivy.

Ishikawův diagram

Obr. 8 Ishikawův diagram [vlastní]

Rizika ohrožující bezpečnost měkkého cíle při nálezů neidentifikovatelného předmětu ze strany fyzické osoby:

- cílený útok – jde o útok přímo zaměřený na obchodní společnost s cílem poškodit její dobré jméno a obchodní aktivity,
- napadení a vandalismus – útok promyšlený nebo v afektu s cílem poškodit majetek obchodní společnosti nebo útok na konkrétního zaměstnance společnosti.

Rizika ohrožující bezpečnost měkkého cíle při nálezů neidentifikovatelného předmětu ze strany zaměstnance:

- obchodní společnost je jednou z nejvíce se rozvíjejících společností v ČR a její počet zákazníků se neustále zvyšuje; tlak na zaměstnance je obrovský a to sebou nese z jejich strany větší možnost rizika nepozornosti, nedbalosti, nezkušenosti a s tím související stres a únava,
- s nárůstem zákazníků vzrůstá i potřeba nových zaměstnanců; i jejich nezkušenost, jak jednat v krizových situacích, může být důležitým rizikem ohrožující bezpečnost měkkého cíle,

- správná komunikace je důležitým faktorem ve zvládnutí krizové situace, pokud dojde k chybné komunikaci mezi zaměstnanci obchodní společnosti na všech vztahových úrovních, dojde i k ohrožení měkkého cíle,
- obchodní společnost si stanovila vlastní standardy chování a pracovních procesů, které definují její činnost a jejichž nedodržení může být příčinou ohrožení.

Rizika ohrožující bezpečnost měkkého cíle při nálezů neidentifikovatelného předmětu ze strany techniky:

- nejdůležitějším rizikem ze strany techniky je její selhání ať už vlivem špatného stavu nebo nedodržením pravidelné údržby, vč. revizí,
- nedostatečné zabezpečení před poškozením zaměstnanci obchodní společnosti nebo cizí osobou a následně poškození techniky, a to buď úmyslné anebo z nedbalosti,
- z nedbalosti nebo z nedodržení správné manipulace s technickým zařízením ze strany zaměstnance, dochází k ohrožení měkkého cíle.

Rizika ohrožující bezpečnost měkkého cíle při nálezů neidentifikovatelného předmětu ze strany ostatních vlivů:

- mezi ostatní vlivy patří požár, který je způsoben úmyslně nebo neúmyslně cizím zaviněním, chybnou manipulací s technickým zařízením, porušením pracovních procesů, v případě úmyslného požáru cíleným útokem s možností poškození obchodní společnosti,
- únik, a to plynu, případně nebezpečných látek, které mohou unikat nedodržením pracovních procesů případně chybnou manipulací s technickým zařízením.

Rizika, která nejvíce ohrožují bezpečnost měkkého cíle, jsou rizika ze strany zaměstnance. Stres a únava způsobují nepozornost, vedou k nedbalosti a spolu s nezkušeností, chybnou komunikací mezi zaměstnanci a nedodržením stávajících standardů obchodní společnosti vedou k ohrožení bezpečnosti měkkého cíle. Rizika ze strany zaměstnance úzce souvisí s technickými riziky. Všechny příčiny zaměstnaneckým rizik jsou jedním ze spouštěčů rizik technických, a to špatná manipulace, poškození, nedodržení revizí a nedostatečné zabezpečení. Predikovat lze i rizika fyzických osob, a to cílený útok, napadení a vandalismus. Mezi rizika nejméně ohrožující bezpečnost měkkého cíle patří rizika ze strany ostatních vlivů, a to požár. Obchodní společnost je nepřetržitě napojena

na pult centralizované ochrany, v případě požáru je zajištěna okamžitá reakce ze strany HZS.

V případě úniku nebezpečné látky související s nálezem neidentifikovatelného předmětu musí obchodní společnost stanovit jasný postup pro eliminaci tohoto rizika.

6.3 Vyhodnocení současného stavu bezpečnosti a ochrany měkkého cíle prostřednictvím SWOT analýzy

Druhou metodu je SWOT analýza, která analyzuje současný stav bezpečnostních opatření v případě nálezu neidentifikovatelného předmětu. Stanoví silné a slabé stránky, příležitosti a možné hrozby. Pomocí rozhodovací analýzy jsou porovnány silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby. Je provedeno vyhodnocení rozhodovací analýzy a zvolení další strategie.

Tab. 2 SWOT analýza bezpečnosti měkkého cíle [vlastní]

SWOT ANALÝZA BEZPEČNOSTI MĚKKÉHO CÍLE	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zabezpečení integrovaných bezpečnostních systémů ▪ Ostraha soukromou bezpečnostní službou ▪ Bezpečnostní systém na pokladnách ▪ Vnitřní komunikace v obchodní společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vysoký počet pohybujících se osob ▪ Peak time pohybujících se osob ▪ Psychická zátěž personálu i zákazníků ▪ Podcenění situace ▪ Nejednotný postup
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Finanční zdroje ▪ Informovanost osob ▪ Vytvoření metodiky ▪ Realizace bezpečnostních opatření ▪ Preventivní opatření 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konkurenční boj ▪ Vandalismus ▪ Terorismus ▪ Fyzické ohrožení zákazníka a zaměstnance ▪ Požár a výbuch v budově

U analýzy SWOT jsou stanoveny jednotlivé faktory a těm je přiřazena váha s intervalem 0 – 1 a hodnota od 1 do 5, kdy číslo 5 má nejvyšší významnost a číslo 1 nejnižší významnost. Hodnota se v podstatě rovná možnosti výskytu rizika a váha se rovná míře dopadu, kterou by toto riziko mohlo mít. Celkový počet vždy za všechny silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby musí být celkem 1.

Tab. 3 Silné stránky [vlastní]

Silné stránky	Hodnota	Váha	Σ
Zabezpečení IBS	5	0,5	2,50
Ostraha SBS	4	0,3	1,20
Bezpečnostní systém na pokladnách	3	0,15	0,45
Vnitřní komunikace v obchodní společnosti	2	0,05	0,10
Celkem		1	4,25

U silných stránek je nejvíce ohodnocen faktor zabezpečení vnitřních prostor pomocí integrovaných bezpečnostních systémů (dále jen „IBS“). Tento faktor je silným strategickým bezpečnostním a komunikačním nástrojem obchodní společnosti 24 hodin denně. Dopad v případě jeho ohrožení je pro obchodní společnost velmi výrazný.

IBS obchodní společnosti zahrnuje:

- PZTS Poplachové zabezpečení a tísňové systémy,
- EPS Systém elektrické požární signalizace,
- EKV Elektronická kontrola vstupu
- PS Perimetrické systémy.

Detekční prvky jsou schopny identifikovat možný vznik požáru či havárie a pomocí signalizace upozornit zaměstnance obchodní společnosti. EPS je připojena na dohledový pult HZS Zlínského kraje. EKV zajišťuje kontrolu nad vstupem do zázemí, kde je kancelář vedení každé pobočky, trezor, ostraha soukromé bezpečnostní služby (dále jen „SBS“), šatny, kuchyňka a WC. Do uvedených prostor se dostane pouze zaměstnanec pomocí přiloženého čipu k terminálu umístěnému do vybraných prostor nebo vedoucí pracovníci pomocí bezpečnostního klíče. PS používá obchodní společnost pro zabezpečení prostor mimo pracovní dobu, v pracovní době PS používá spolupracující agentura SBS.

Ostraha SBS je dalším faktorem silných stránek. Agentura SBS zajišťuje dohled přímo na místě každé pobočky v určenou dobu, kterou si volí každá pobočka sama, a to na základě největší časové frekvence zákazníků. Ostraha SBS kontroluje každou prodejnu fyzicky, tj. pravidelnou obchůzkou po prodejně a také pomocí perimetrického systému v tomto případě kamerového systému Axis. K monitorování a sledování pohybu na prodejně SBS slouží software SceTec. Ostraha SBS sleduje situaci na prodejně, dokáže vysledovat případnou krizovou situaci a učinit opatření, ale pouze v době své přítomnosti na prodejně.

Bezpečnostní systém na pokladnách patří do silných stránek, ale jeho hodnota a váha není výrazná. Na pokladnách je bezpečnostní tlačítko, které může pokladník použít v případě nouze, ale je na hůře dostupném místě. Navíc je potřeba rychlé reakce zaměstnance, a ta v případě špatné reakce na situaci, není vždy zajištěna. Pokladny mají fyzickou zábranu, kterou zákazník projde pouze na uvolnění pokladní, ale např. útočník ji může jednoduše překonat.

Faktorem silných stránek je vnitřní komunikace v obchodní společnosti. Vnitřní komunikace funguje a je zajištěna informovanost ostatních složek společnosti v případě krizové situace, ale její hodnota a váha dopadu není pro společnost velká.

Tab. 4 Slabé stránky [vlastní]

Slabé stránky	Hodnota	Váha	Σ
Vysoký počet pohybujících se osob	5	0,35	1,75
Peak time pohybujících se osob	2	0,05	0,10
Psychická zátěž personálu i zákazníků	2	0,1	0,20
Podcenění situace	5	0,3	1,50
Nejednotný postup	3	0,2	0,60
Celkem		1	-4,15

V případě silných stránek je nejvíce ohodnoceným faktorem vysoký počet pohybujících se osob a podcenění situace. Tyto dva faktory spolu úzce souvisí. V uzavřeném prostoru každé prodejny se pohybuje velký počet osob a spolu s podceněním situace jak od zaměstnanců, tak i od zákazníků může mít velký konečný dopad.

Na tyto dva faktory navazuje faktor nejednotný postup, ten má ovšem nižší hodnotu i dopad, protože je svázán s personálem i zákazníky, kteří jsou v dané chvíli na místě a řeší

případnou krizovou situaci. Každý má jiný přístup k řešení krizové situace a každý ji řeší jinak. V případě selhání tohoto faktoru jsou zde faktory uvedené v silných stránkách, a to zabezpečení IBS a ostraha SBS, které v případě selhání lidského faktoru na straně zaměstnance mohou pomoci krizovou situaci zvládnout.

Mezi méně hodnocené faktory patří faktor peak time pohybujících se osob a psychická zátěž personálu i zákazníků. Nelze přesně určit kolik lidí je na prodejně v době krizové situace. Víme, že obchodní společnost má akční dny a dny, kdy lze předpokládat menší pohyb osob, např. víkendy, ale i tady se jedná o nepřesné údaje. Jde o velmi pohyblivý údaj, který ovlivňuje mnoho dalších faktorů, např. nákupní potřeby obyvatelstva spojené s finančními možnostmi nakupujících.

Tab. 5 Příležitosti [vlastní]

Příležitosti	Hodnota	Váha	Σ
Finanční zdroje	5	0,3	1,50
Informovanost osob	2	0,05	0,10
Vytvoření metodiky	3	0,1	0,30
Realizace bezpečnostních opatření	5	0,3	1,50
Preventivní opatření	4	0,25	1,00
Celkem		1	4,40

Nejvíce ohodnoceným faktorem s největším váhovým ohodnocením v příležitostech jsou finanční zdroje a realizace bezpečnostních opatření. Obchodní společnost je po ekonomické stránce silná a ve vlastních prostorách má příležitost vybudovat safe haven a lock – down. Safe haven je místnost bez oken, se silnými zdmi a s uzamykatelnými dveřmi. V tomto úkrytu mohou zaměstnanci počkat na zásahový tým. Lock down nebo-li, zamkni se, je proces, jehož cílem je, dostat se z veřejně dostupných prostor a najít úkryt v nejbližší uzamykatelné místnosti.

Finanční prostředky potřebuje obchodní společnost pro realizaci ostatních bezpečnostních opatření, např. zajištění fyzické ostrahy po celou dobu otevírací doby, vylepšení kamerového systému a preventivní opatření, např. cvičení zaměstnanců zaměřená na zvládání krizových situací. V příležitostech jsou uvedeny faktory jako informovanost osob a s tím spojená metodika. Oba faktory je v obchodní společnosti vhodné posílit, např. vypracováním přesné metodiky tj. vytvoření karty, jak se každý zaměstnanec zachová v případě nálezu neidentifikovatelného předmětu na prodejně.

Tab. 6 Hrozby [vlastní]

Hrozby	Hodnota	Váha	Σ
Konkurenční boj	3	0,15	0,45
Vandalismus	3	0,2	0,60
Terorismus	2	0,05	0,10
Fyzické ohrožení zákazníka a zaměstnance	5	0,3	1,50
Požár a výbuch v budově	5	0,3	1,50
Celkem		1	- 4,15

V případě hrozby jsou nejvíce ohodnoceným faktorem fyzické ohrožení zákazníka a zaměstnance a také požár a výbuch v budově. V obou případech je velká pravděpodobnost, že právě tyto faktory budou nejvíce souviset s nálezem neidentifikovatelného předmětu a s velkou váhovou hodnotou, a to pro jejich velký dopad v případě krizové situace. Obchodní společnost sleduje své konkurenční partnery pravidelně, proto je tento faktor ohodnocen průměrnou hodnotou. To platí i v případě vandalismu, kdy za pomoci ochrany SBS je tento faktor na prodejně více sledován. Faktor terorismus má nejnižší hodnotu i váhu, a to z důvodu, který je již v diplomové práci uveden. Česká republika patří mezi tzv. „klidové země“, co se týče terorismu.

Tab. 7 Vyhodnocení SWOT analýzy [vlastní]

<i>Vyhodnocení</i>	
S – <i>strenghts</i> - Silné stránky	4,25
W- <i>weaknesses</i> - Slabé stránky	-4,15
O – <i>opportunities</i> - Příležitosti	4,40
T – <i>threats</i> - Hrozby	-4,15
S - W	0,10
O - T	0,25
<i>Strategie zvolená na základě výsledků analýzy</i>	<i>Ofenzivní strategie</i>

Na základě vyhodnocení analýzy SWOT je zvolena ofenzivní strategie. Je to nejatraktivnější ze strategických variant, strategie z pozice síly. Prvky ofenzivní strategie má obchodní společnost zařazeny ve svých silných stránkách. Je to zejména zabezpečení IBS a ostraha SBS a dále bezpečnostní systém na pokladnách a systém vnitřní komunikace v obchodní společnosti, který je zde nastaven.

Z celkového hodnocení je zřetelné, že ofenzivní strategie nemá výraznou převahu. Obchodní společnost klade malý důraz na omezení slabých stránek a hrozeb zejména podcenění situace a nejednotný postup. Na psychické zátěži svých zaměstnanců může pracovat pomocí školení a nácviků krizové situace. Pokud budou lépe připraveni oni, tak se v případě krizové situace sníží psychická zátěž zákazníků. Vysoký počet pohybujících se osob ani peak time nelze přesně stanovit či ovlivnit. Pokud obchodní společnost využije příležitostí, a to zejména finančních zdrojů, vytvoří metodiku a v rámci preventivních opatření zlepší připravenost osob na krizové situace pomocí školení a cvičení, realizuje bezpečnostní opatření, zlepší bezpečnost a ochranu ohrožení měkkého cíle v případě nálezu neidentifikovatelného předmětu.

SWOT analýza ukázala převahu silných stránek a příležitostí nad slabými stránkami a hrozbami, ale je potřeba tuto převahu vhodnými opatřeními upevnit.

Pomocí analýzy rizik jsou definovány hrozby, pravděpodobnost jejich uskutečnění, je stanoven dopad a závažnost hrozeb. Analýza je provedena pomocí dvou metod, a to pomocí Ishikawova diagramu a pomocí analýzy SWOT.

V případě Ishikawova diagramu jsou stanovena rizika ovlivňující bezpečnost měkkého cíle. Rizika jsou ze strany fyzické osoby, zaměstnance, techniky a je zde i možnost ostatních vlivů. Rizika jsou podrobně popsána a je stanovena jejich velikost ohrožení a dopad na bezpečnost měkkého cíle.

U metody SWOT je analyzován současný stav bezpečnostních opatření a pomocí rozhodovací analýzy je provedeno hodnocení a v závěrečném hodnocení je zvolena strategie dalšího vývoje.

Nápravná opatření plynoucí z obou metod jsou uvedena v závěrečné kapitole praktické části diplomové práce.

7 ZÁVĚREČNÉ NÁVRHY NA OPATŘENÍ

V závěrečné kapitole diplomové práce jsou stanoveny návrhy na nová opatření. Návrhy jsou definovány na základě analýzy rizik pomocí metody Ishikawova diagramu a SWOT analýzy.

Nápravná opatření jsou rozdělena na režimová, personální a technická opatření.

7.1 Režimová opatření

Režimová opatření jsou interní, závazné a přesně definované pokyny či příkazy nebo omezení, která slouží ke stanovení režimu a způsobu bezpečnostních opatření.

V analýze SWOT je zabezpečení pomocí IBS, ostrahy SBS a bezpečnostních systémů na pokladně uvedeno mezi silnými stránkami. V rámci režimových opatření je v případě IBS a bezpečnostních opatření na pokladně zajištění bezpečnosti dostačující. IBS je zajištěno obchodní společností 24 hodin denně. Průchod přes pokladny lze realizovat automaticky, kdy pokladní začíná markovat nákup nebo na pokyn pokladní zmáčknutím tlačítka, jehož označení zná jen pokladní a také na základě čipu, který mají pouze pracovníci obchodní společnosti nebo zaměstnanci SBS. Pokladní zná také bezpečnostní poplachové tlačítko, které není případnému útočníkovi volně přístupné.

Opatření jsou potřeba v případě ostrahy SBS. Jak již bylo řešeno v kapitole 6.3. Agentura SBS dozoruje na místě v každé pobočce pouze v určený čas, který si každá pobočka volí sama. V rámci režimových opatření je navrženo zajistit ostrahu SBS každý den po celou dobu otevření pobočky. Zesílení ostrahy posílí ochranu jak v samotném prostoru pobočky, tak zesílí ochranu prostor, kde není povolen vstup pomocí čipu nebo pomocí bezpečnostního klíče. Kvůli manipulaci se zbožím a plynulému průběhu chodu pobočky nelze tento prostor řešit jiným způsobem než zesílenou ochranou SBS.

Novým režimovým opatřením je vytvoření karet činností fyzické ostrahy. Karta je manuálem, jak postupovat při řešení typových bezpečnostních incidentů. Bezpečnostním incidentem je požár, výbuch, poplach PZTS, oznámení o uložení výbušniny, nález odloženého zavazadla, útok ozbrojeného útočníka, napadení neozbrojeným agresorem, jednání s agresivní osobou, vážná technická porucha, oznámení ekologické havárie a stav bdělosti.

V rámci režimového opatření diplomové práce je vypracována karta **Nález odloženého neidentifikovatelného předmětu**. Karta je uložena v zázemí každé pobočky obchodní společnosti. Musí být na viditelném místě a k dispozici každému zaměstnanci pobočky. Každý zaměstnanec stvrdí, na svou školící kartu zaměstnance, svým podpisem její přečtení a pochopení významu a účelu karty. Karta je součástí manuálu složeného z dalších karet typových bezpečnostních incidentů.

KARTA

NÁLEZ ODLOŽENÉHO NEIDENTIFIKOVATELNÉHO PŘEDMĚTU

Obchodní společnost Pobočka: Zlín Platnost od: 01/2020
Odpovědná osoba: Bc. Lucie Zámečnicková

→ zeptejte se, zda odložené zavazadlo nepatří některé z okolních osob

→ berte vážně každé odložené zavazadlo, nevíte, zda v něm není umístěn nástražný výbušný systém.

→ s předmětem v žádném případě nemanipulujte, neotevírejte ho

→ pokud se majitel nepřihlásí, okamžitě přivolejte vedoucího směny na pobočce a ten ihned informuje svého přímého nadřízeného.

→ v případě hlášení na tísňovou linku Policie ČR (158) vedoucím směny pobočky oznamte:

- přesné místo nálezu předmětu
- popis předmětu: druh, velikost, tvar, barva, nápadné znaky (trčící dráty, ozývající se zvuky zevnitř předmětu)

→ dostaňte osoby pryč od odloženého předmětu, případně po konzultaci s Policií ČR vedoucí pobočky vyklidte kompletně celou pobočku tj. včetně všech zákazníků, zaměstnanců i spolupracujících osob.

→ v případě evakuace postupujte v souladu s Evakuačním plánem

→ nezdržujte se hledáním osobních věcí, nechejte je ležet na místě

→ vyzvěte zákazníky, aby nákupní vozíky zanechali na místě

→ nezdržujte se u skleněných ploch, oken (v případě výbuchu hrozí riziko poranění uvolněnými částmi)

→ při výzvě příslušníků IZS poskytněte potřebné informace a dále se řiďte jejich pokyny

→ události sepiše vedoucí pobočky Protokol o bezpečnostním incidentu a odešle je na vedení obchodní společnosti

Obr. 9 Karta - Nález odloženého neidentifikovatelného předmětu [vlastní]

7.2 Personální opatření

Personálními opatření jsou opatření k zajištění bezpečnosti ze strany zaměstnanců společnosti.

Z vyhodnocení analýzy SWOT musí obchodní společnost omezit slabé stránky, do kterých patří psychická zátěž personálu i zákazníku, podcenění situace a nejednotný postup. Postup v rámci režimových opatření lze ošetřit kartami, jak se chovat při řešení typových bezpečnostních incidentů.

Jedním z personálních opatření je nácvik modelové situace. Zaměstnanci si ověří svou připravenost na krizovou situaci, zjistí, jak přesně postupovat. Do nácviku se musí zapojit všichni zaměstnanci obchodní společnosti. Součástí každého cvičení je příprava, provedení a vyhodnocení. Proškolení na řešení krizových stavů je součástí vzdělávání každého zaměstnance obchodní společnosti a je prováděno pravidelně v rámci školení BOZP jednou ročně. Nelze zapomínat také na pravidelné nácviky evakuace.

Při nácviku modelových situací personalisté, případně společnost, která školení provádí, vyhodnocuje chování a připravenost všech zaměstnanců společnosti a pokud zjistí, že některý ze zaměstnanců potřebuje osobní školení, zajistí mu další proškolení. Doporučením je účast psychologa, který dokáže poradit, jak se za krizové situace zachovat.

Vhodným prostředkem v rámci školení a nácviku zaměstnanců je spolupráce se složkami IZS, a to především Policie ČR, HZS. Tyto složky poskytnou všem zaměstnancům praktické rady, jak postupovat v krizové situaci (např. mají i svého psychologa).

V rámci personálních opatření management společnosti podporuje jakoukoliv aktivitu v rámci zajištění bezpečnosti společnosti a spolupodílí se na projektech, které bezpečnost a ohrožení měkkých cílů řeší.

Personálním opatřením ze strany zaměstnavatele je zajímat se o zaměstnance, sledovat jejich spokojenost s pracovním zaměřením, s pracovním prostředím i s platovým ohodnocením. Pravidelně provádět personální audit.

7.3 Technická opatření

Obchodní společnost je po ekonomické stránce silná, a proto lze uskutečnit navrhovaná technická opatření.

Jedním z nich je vybudování safe haven a lock-down. Součástí každé pobočky je šatna pro zaměstnance ženy a pro muže. Šatna je uzavřená místnost bez oken. V případě zabudování safe haven je zde možnost zapojit bezpečnostní tlačítko a v rámci lock-down umístit bezpečnostní zámek. Lock-down bude zabezpečen i v případě dveří do zázemí společnosti, kde je kancelář vedení pobočky, trezor a dále kuchyňka s WC. Na kuchyňce je okno s mříží, kde ovšem případný útočník vidí pohyb zaměstnanců. Okno je třeba zajistit bezpečnostní fólií a zamezit možnosti sledování pohybu zaměstnanců.

Technickým opatřením je i vylepšení kamerového systému. V současné době jsou kamery namířeny na všechna strategická místa, což umožňuje ihned reagovat na případné ohrožení měkkého cíle. Na záznam kamer je možné nahlédnout pouze 24 hodin, což se jeví nedostatečným. V tomto ohledu prodloužení délky záznamu umožní odhalit případného pachatele. Pokud útočník zaútočí na jednu z poboček, lze dle předpokladů očekávat další reakci do 48 hodin. Pokud bude vylepšen kamerový systém, lze rychleji odhalit dle záznamů případnému útočníkovi a zabránit útoku na měkký cíl.

V příležitostech v analýze SWOT jsou nejvíce ohodnoceným faktorem finanční zdroje na realizaci bezpečnostních opatření. Na základě navrhovaných technických opatření v diplomové práci obchodní společnost využije svých finančních prostředků na investici uvedených technických opatření. Vypíše výběrová řízení na uskutečnění jednotlivých opatření. Vedení obchodní společnosti zváží všechny nabídky a stanoví celkovou cenovou kalkulaci.

ZÁVĚR

Obchodní společnost provozuje svou činnost od roku 2000 a v současné době patří k silným podnikatelským subjektům v ČR. Chce se rozvíjet i v oblasti zajištění bezpečnosti ve svých prodejnách s potravinami, protože si uvědomuje, že progres v této oblasti je pro ni velmi významný z důvodu dalšího rozvoje podnikatelských aktivit.

Cílem diplomové práce je zanalyzovat připravenost obchodní společnosti na nález neidentifikovatelného předmětu v rámci měkkých cílů, zhodnotit možné dopady této události na zákazníky a zaměstnance, zanalyzovat slabá a potencionálně problémová místa obchodní společnosti a navrhnout optimalizaci procesu připravenosti a navrhnout nápravná opatření.

Diplomová práce je rozčleněna v teoretické části do tří hlavních kapitol. Úvodní kapitola se věnuje obecným východiskům bezpečnosti, definuje pojmy bezpečnost a základním terminologickým pojmům vztahujícím se k diplomové části. V druhé kapitole je popsán právní rámec vztahující se k tématu řešeným v praktické části diplomové práce. V třetí kapitole je pohlíženo na ochranu obyvatelstva a měkkých cílů. Jsou definovány pojmy krizové řízení, krizový management, krizové situace, krizové stavy, mimořádná událost, krizové plánování, ochrana obyvatelstva a problematika měkkých cílů.

V úvodu praktické části je definován a popsán vybraný subjekt. V další části je zhodnocena současná situace a jsou stanoveny možnosti ohrožení bezpečnosti měkkého cíle, a to metodou Ishikawova diagramu. Metodou analýzy SWOT jsou zhodnoceny možné dopady nálezu neidentifikovatelného předmětu na zákazníky a zaměstnance. Rozhodovací analýzou jsou stanoveny a ohodnoceny faktory silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Výsledkem SWOT analýzy je navržena ofenzivní strategie. Závěrem praktické části jsou nápravná opatření, která jsou režimová, personální, technická.

Každému opatření je věnována samostatná kapitola. Opatření jsou jasně definována a vedení společnosti je rozhodnuto je uplatnit v praxi.

Když se vrátíme k mottu diplomové práce, že **svět je nebezpečné místo k životu, ne kvůli lidem, kteří jsou zlí, ale kvůli lidem, kteří s tím nic neudělají**, je ten správný čas řešit otázky bezpečnosti všude kolem nás.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] LUKÁŠ, Luděk. *Teorie bezpečnosti I*. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBuM, 2017. ISBN 9788087500897.
- [2] KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. *Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur*. Praha: ASPI, 2007. ISBN 9788073573096.
- [3] Francouzská vláda odmítla zákon o šifrovacích backdoorech. Itnetwork.cz [online]. [cit. 2018-12-09]. Dostupné z: <https://www.itnetwork.cz/zpravodajstvi/web/francouzka-vlada-odmitla-zakon-o-sifrovacich-backdoorech>
- [4] AION CS, s r. o. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1?text=%C3%BAstava>
- [5] AION CS, s r. o. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110?text=z%C3%A1kon+o+bezpe%C4%8Dnosti>
- [6] AION CS, s r. o. Zákon č. 273/2008 Sb. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>
- [7] AION CS, s r. o. Zákon č. 240/2000 Sb. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
- [8] AION CS, s r. o. Zákon č. 133/1985 Sb. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
- [9] AION CS, s r. o. Zákon č. 320/2015 Sb. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320?text=Z%C3%A1kon+o+hasi%C4%8Dsk%C3%A9m+z%C3%A1chrann%C3%A9m+sboru>
- [10] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Znak, loga ke stažení. *HZS Zlínského kraje* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/znaky-loga-ke-stazeni.aspx>
- [11] AIKON CS, s r. o. Zákon č. 239/2000 Sb. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239?text=Z%C3%A1kon+o+integrov%C3%A1n%C3%A9m+z%C3%A1chrann%C3%A9m+syst%C3%A9mu>

- [12] AIKON CS, s r. o. Vyhláška č. 380/2002 Sb. *Zakonyprolidi.cz* [online]. [cit. 2020-04-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380?text=vyhl%C3%A1%C5%A1ka+o+ochran%C4%9B+obyvatelstva>
- [13] NOVÁK, Jaromír. *Krizové řízení*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 9788024442693.
- [14] VILÁŠEK, Josef. *Krizové řízení*. V Praze: Karolinum, 2009. ISBN 9788024617237.
- [15] HRABÁNKOVÁ, Magdalena a Dana PROCHÁZKOVÁ. *Krizové řízení*. Praha: EKO-CONSULT, 2002. ISBN 8023899228.
- [16] ANTUŠÁK, Emil a Josef VILÁŠEK. *Základy teorie krizového managementu*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 9788024634432.
- [17] PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Police history, 2006. ISBN 8086477355.
- [18] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Pojmy a definice krizového řízení. *HZS Moravskoslezského kraje* [online]. [cit. 2020-04-19]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-ke-stazeni-ff.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>
- [19] PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Police history, 2006. ISBN 8086477355.
- [20] BARTLOVÁ, Ivana a Miloš PEŠÁK. *Analýza nebezpečí a prevence průmyslových havárií*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2003. ISBN 8086634302.
- [21] JANÁKOVÁ, Anna. *Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci*. Olomouc: ANAG, 1999. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 9788075541710.
- [22] NAVRÁTIL, Leoš. *Ochrana obyvatelstva: (doplňkové texty pro posluchače kombinované formy studia studijního programu "Krizové řízení zaměřené pro potřeby zdravotnictví")*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2006. ISBN 807040880-4.
- [23] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše. *Ochrana obyvatelstva*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005. ISBN 8086634701.

- [24] *Ministerstvo vnitra České republiky: Koncepce ochrany měkkých cílů pro roky 2017-2020* [online]. Praha, 1997 [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vlada-schvalila-koncepci-ochrany-mekkych-cilu-pro-roky-2017-2020.aspx>
- [25] Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR. *POŽÁRY.cz* [online]. [cit. 2020-08-08]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/204305-soubor-typove-cinnosti-izs-stc-03-nastrazny-vybusny-system-nebo-nalez-nvs-podezreleho-predmetu-munice-vybusnin-a-vybusnych-predmetu/>
- [26] KORECKÝ, Michal a Václav TRKOVSKÝ. *Management rizik projektů: se zaměřením na projekty v průmyslových podnicích*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 583 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3221-3.
- [27] SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013, 483 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4644-9.
- [28] ZÁMEČNÍKOVÁ, Lucie. *Analýza rizik plánování v strojírenské firmě XY*. Zlín, 2016. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika.
PČR	Policie České republiky.
HZS	Hasičský záchranný sbor.
IZS	Integrovaný záchranný systém.
KS	Krizová situace.
MU	Mimořádná událost.
OP	Obranné plánování.
CNP	Civilní nouzové plánování.
NATO	Severoatlantická aliance.
KS	Krizový plán.
ČNB	Česká národní banka.
CO	Civilní obrana.
JSVV	Jednotný systém varování a vyrozumění.
NVS	Nástražný výbušný systém.
IBS	Integrovaný bezpečnostní systém.
SBS	Soukromá bezpečnostní služba.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Lidská bezpečnost [3].....	11
Obr. 2 Znak HZS [10].....	16
Obr. 3 Krizové řízení [14].....	19
Obr. 4 Krizový management [16].....	21
Obr. 5 Mimořádná událost [21]	27
Obr. 6 Krizové plány [13].....	30
Obr. 7 Objekt pobočky obchodní společnosti [vlastní]	39
Obr. 8 Ishikawův diagram [vlastní]	43
Obr. 9 Karta - Nález odloženého neidentifikovatelného předmětu [vlastní]	52

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Krizové stavy [13]	25
Tab. 2 SWOT analýza bezpečnosti měkkého cíle [vlastní]	45
Tab. 3 Silné stránky [vlastní]	46
Tab. 4 Slabé stránky [vlastní]	47
Tab. 5 Příležitosti [vlastní]	48
Tab. 6 Hrozby [vlastní]	49
Tab. 7 Vyhodnocení SWOT analýzy [vlastní]	49